

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

* IDUNS *
CHRISTINA NILSSON
* NUMMER *

Christina Nilsson
Cassa de Casa Miranda

HUR STINA I SNUGGE BLEF

DIVA I

PARIS

och en strålande
kontinentfer. ≡sfjärna på två
En saga ur lifvet

SJUTTIO ÅR FYLLER DEN 20 AUGUSTI Christina Nilsson, en af de svenska kvinnor i vår tid, hvilkas namn och rykte gått längst öfver världen. Idun har med anledning af högtidsdagen inom ramen af ett festnummer velat ge en skildring af hennes märkliga lefnadshistoria. Den artikel, som söker fylla denna uppgift, är resultatet af ett besök å Gårdsby, där grefvinna Miranda vistas en del af sommaren. Bildmaterialet omfattar dels porträtt ur grefvinnans egen samling, dels för Idun tagna fotografier samt vyer af de platser, som äga nära samband med hennes historia. ☺ ☺ ☺ ☺

För IDUN
af
ELIN WÄGNER

Sjuttioårsdagen kommer att firas i Växjö, där spelmanstävlingen är afsedd att äga rum i stadshussalongen. I sammanhang med tävlingen kommer grefvinna att inbjuda sina närmaste släktingar och honoratiors i Växjö och dess omnejd till middag. Flera uppvaktningar komma att ske af enskilda och korporationer. På Gårdsby blir samma dag eller dagen efter fest med illumination af parken, fyrverkeri m. m. — Porträttet i vinjettens medaljong är det tidigaste, som existerar af Christina Nilsson, och en reproduktion efter en pennteckning af Nordenberg. ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺

DET ÄR TJUGUFEM ÅR SEDAN Christina Nilsson slutade sjunga, och hvad än dessa år ha varit för henne själf och genom henne för hennes närmaste och vänner, så ha de i motsats till de föregående tjugufem åren lefvats utanför det officiella lifvets ramar. Generationer ha vuxit upp sedan dess, som endast sett hennes namn i förbindelse med hennes årliga resor från Menton till Sverige, någon donation till musikhistoriska museet, en namnsdagsfest i Loka. Om hennes romantiska karriär har ungdomen af i dag endast en ganska allmän föreställning, och med namnet Christina Nilsson för binder den bilden af en prydlig, något korpulent äldre dam i kapotthalt. Den blonda nordiska skönhet, som världsstäderna legat på knä för, har den nog hört talas om, men om dess individuella drag vet den intet.

Då man nu vid Christina Nilssons 70-årsdag vänder tillbaka till förra århundradet, i hvars krönika hennes egen är inflätad, för att söka återberätta hennes lifs många gånger förtalade historia, är det dock mindre för denna nutida ungdoms uppbyggelses skull än för deras, hvilkas unga år sammanfallit med Christina Nilssons triumfår i Europa och Amerika, hvilka ha ett personligt minne af henne, om det också är begränsadt till en enda kväll, en enda folkvisa, en glimt vid en järnvägsstation eller endast till minnet af den stolthet man kände vid att läsa i bladen, huru en svensk sångerska skördat triumfer vid Operan i Paris eller fått ett smycke af drottning Victoria i England.

En skildrare af Christina Nilssons lif måste dock från början göra klart för sig att uppgiften noga sedt är olöslig. Ty hennes historia är historien om sångens och skön-

hetens makt i världen och kan endast upplevas af den lyckliga utvalda. Den kan icke blomma upp på nytt i ord, orden bilda blott en serie anekdoter, hvilka i bästa fall ge någon föreställning om hur människorna ljusades, och hur de älskade henne som ljusade dem, men ingen om ljusningen själf. Christina Nilssons seger var hennes närvaro, och hennes lif under sångsåren blef på det sättet en rad stora ögonblick, under hvilka för hvarje gång konstverkets hela lif måste genomlevas: inspirationen, skapandet, mottagandet. Men när ögonblicket brast, föll också konstverket samman på minnets ruiner. Triumfens fullhet måste sonas med dess korthet — —

Grefvinnan de Casa Miranda har af en bokförläggare blifvit uppmanad att skriva sina memoarer, men afböjt. Hon måste ha känt bättre än någon annan hur fattigt det tryckta ordet var som ersättning för tonernas och den unga skönhetens makt. Den, som behöft blott en timme för att bli världsberömd, har knappast lust använda en dag för att nedskrifva historien därom.

Ett personligt sammanträffande med grefvinna Miranda har emellertid gifvit under tecknad för egen del en god hjälp vid försö-

ket att frambesvärja Christina Nilsson för femtio år tillbaka. Grefvinnan och sångerskan äro mycket mera lika hvarandra än hvad den förras porträtt från senare år gifvit vid handen och hvad jag med tanke på de 70 åren kunnat föreställa mig.

Då grefvinna trädde in i Gårdsby vackra salong, där jag under väntetiden bland alla Christina Nilsson-porträtten särskildt betraktat en kopia af den bekanta Ophelia-tavlan, öfverraskades jag af hennes lätta gång, raka hållning och lifliga lilla ansikte under det gräsprängda håret. Hennes blå ögon, omtalade i tusen tidningsartiklar, äro vakna och klara, hennes minspel rörligt, en och annan gång dramatisk, stämman är ungdomlig.

När man sedan sitter och betraktar henne, medan man bemödar sig att lägga sina frågor så att svaren skola bli så belysande och upplysande som möjligt, lyckas man sig bakom 70-åringen skymta den forna Christina Nilsson. Man ser typen af hennes nordiska skönhet, man återfinner det specifika Nilssonska humör, hvarom krönikorna berättat, man möter det goda sunda förstånd, som varit Christina Nilssons balans i ett lif, hvilket annars kunde erbjudit ofantligt många tillfällen att förlora jämvikten. Och man upptäcker hos grefvinna Miranda smålänningen Christina Nilsson. Jag tänker härvid icke blott på de äkta småländska tonfall och vändningar, hvilka man gör sig ett nöje att iaktta, när de slippa ut ur franskan eller den starkt bruna högsvenskan, men hvad hon berättar om sig själf är karaktäristiskt för smålänningen, som reder sig där han blir satt. Att han kan klara sig i ett stenrös, har han längesedan bevisat, Christina Nilsson lät världen se att den småländska fyndigheten är lika

Christina Nilssons födelsehem, torpet Snugge i Vederlöfs socken.

"OFELA"

Till Christina Nilsson.

*Ditt lif blef sjungande musik, Christina.
En glans det blef från ryktets tinnar
sprungen
att stjärnlikt klart bland fjärran
stjärnor skina.*

*Bland stjärnor. Där man nämner sän-
gens största,
där nämns du och ditt hemland, konst-
närinna;
vår först du känt, när vi mot rymder
första.*

*Ty rymd och sång du blef för oss,
Christina.*

*Ditt ryktes glans, från höga tinnar
sprungen,
skall stjärnlikt klart i stjärnevidder
skina.*

*Och lindadt i musik, ditt namn skall
svinga
sin melodi igenom år, som komma,
att lik en ton för sena tider klinga. . .
Jane Gernandt-Claine.*

stor på en kejslerlig scen och i en kejslerlig salong.

"Jag har aldrig tappat hufvudet," säger grefvinnan i något sammanhang, och det betyder något, när den som säger det, börjat sin bana som torparlösen Stina i Snugge, gjort en glänsande debut i Paris, vid 24 års ålder stått som erkänd primadonna vid Paris' främsta scen för att sedan i ännu 20 år lysa som en af sångens stjärnor eller sångens stjärna på Europas och Amerikas himmel.

Christina Nilsson föddes 20 augusti 1843 å torpet Sjöaböl eller Snugge i Vederslöfs socken. Traditionen tillägger lilla Stina åtskilliga profetiska drömmar och yttranden om kommande storhet, hvarmed hon redan mycket tidigt skulle slagit fader Jonas Nilsson och mor Stina Kajsa med förvåning. Det är dock fråga om detta är annat än fromma utsmyckningar af en historia, som i och för sig är tillräckligt märkvärdig. Grefvinnan Miranda förklarar själf, att hon ännu i Paris under åren i pensionen därstädes icke sträckte sina förhoppningar högre än till att utbilda sig som musiklärarinna — ända till dess hon en natt drömde, att hon debuterade vid Théâtre Lyrique — och så gjorde det.

Att hon i sin musikaliska begåfning och sin röst hade möjligheter till försörjning, hvilka måste användas, fick hon dock snart lära sig. Hon hade själf lärt sig spela på en äldre brors fiol, och snart blef hon, yngst i raden af torparhemmets sju sysskon, räknad med bland familjeförsörjarna. Hur hon sjöng på dansgillen eller spelade på fiol, hur hon vandrade längs landsvägarna från marknad till marknad — allt detta är gamla kända historier.

Hennes unga sopran steg genom marknadsorlet, när helst någon var villig att ge en slant, ja hon kunde också ge en visa för en sockerpinne, hon som tio år senare fick tusen francs för en romans.

Hon brukade på sina längre färder slå sällskap med en björnförare Karl Kruse, som sedan blifvit kallad Christina Nilssons förste impressario. Man tycker sig se flickan, mannen och björnen rasta vid en vägkant i Smålandsskogarna midt emellan två marknadsplatser, tre yrkeskamrater, hvilka hade allt att hoppas af böndernas goda lynne och frikostighet.

— Jag var med på en marknad häromdan, berättar grefvinnan Miranda, men — föraktfullt — det var ingenting. På min tid, då var det annorlunda storstålligt.

I fall hon icke besökt en marknad sedan hon för sista gången uppträdde som marknadsartist, ha sederna också hunnit att förändra sig, ty det är femtiosex år sedan dess. Historien om hur Christina Nilsson upptäcktes, är så romantisk att det är föga underligt om publiken i utlandet, som sedan preparerades med den af hennes impressarier, trodde att det hela var en smart uppfinning i reklamsyfte.

Christina har en julidag år 1857 varit med sin mor på marknaden i Ljungby, modern har gått hem med den ganska vackra dagskassan, men flickan utverkar tillåtelse att stanna äfven nästa dag för att få en liten slant för egen del. Att modern, som dock visste att ett kreatursmöte icke, särskildt icke dess sista dag, är något uppbyggelsemöte, kunde låta den snart 15-åriga Stina stanna kvar ensam utan vidare, visar hvilken tillit hon hade till sin yngsta dotters förmåga att reda sig.

Om det är sant som det påstås, att Stina

samma dag gjort upp om en gemensam turné med en buktalare, så understryker detta blott ännu mera denna julidags karaktär af märkesdag. Grefvinnan Miranda erinrar sig nog daton och ägnar säkerligen under sina Loka-sejourer denna ödets dag åt betraktelser öfver livvets underbara skickelser.

Hon kan nu med sanning säga som hon sade till mig:

— Jag regretterar inte min karriär — men det kunde ha hänt att hon fått ångra den och det i en helt annan position än som comtesse douairière på Château Vallaya eller hedrad brunnsgäst i Loka.

Men vi återvända till Ljungby marknad, där Christina samlat ett auditorium omkring sig, som lyssnar till hennes sång. Medan hon sjunger, rullar en vagn öfver marknadsplatsen, den resande stannar för att höra på, men far icke, som de flesta skulle ha gjort, vidare efter att ha belönat sångerskan med en 12-skilling. När han kallar flickan till sig, har han tvärtom beslutat att förändra

Christina Nilsson med sin fiol. Efter en tafla af Bertha Valerius.

hennes framtid, han har insett att en stor framtid låg i denna röst. Föräldrarna måste emellertid höras öfver häradschefding Tornérhjelm's erbjudande att bekosta flickans utbildning, och de besluta att släppa Stina ifrån sig. Själf säges hon ha tvekat, dels därför att hon visste att föräldrarna väl behöfde hennes bidrag till familjens uppehälle, dels därför att hon hade ju ändå en uppgörelse med buktalaren! Men sedan hon väl en gång öfverlämnats af häradschefding Tornérhjelm i mamsell Adelaide Valerius' vård, satte hon in hela sin unga energi på att dra nytta af den undervisning hon fick. Med stor lätthet tillägnade hon sig icke blott den musikaliska utbildning mamsell Valerius gaf henne, hon lärde också språk och annat som hörde till flickornas utbildning på 50-talet. Redan år 1859 uppträdde hon i Halmstad på en konsert och följande år i Göteborg, dit hon åtföljde sin uppfostrarinna, som flyttat dit vid sitt giftermål med baron Leuhusen.

Hennes musikaliska begåfning hade emellertid visat sig vara sådan, att hon kunde

draga fördel af en än grundligare utbildning, och samme välvillige mecenat sände henne nu till Franz-Berwald i Stockholm. Hon bodde någon tid i hans hem och Franz Berwald, som trodde på hennes begåfning och framtid och såg ständiga bevis på hennes okufliga energi, nedlade mycket arbete på hennes utbildning i sång och fiolspelning. Christina Nilsson mötte öfverallt hjälpsamma och välvilliga människor, man intresserade äfven hofvet för henne. Det var på Tornérhjelm's och grosshandl. R. Koch's bekostnad hon sändes ut till Paris år 1860. Innan dess höll hon en konsert i Stockholm i de la Croix's salong, hvarvid man lät henne sjunga en fömligen enfaldig-visa med direkt appell till publiken, något i samma stil som: ett litet fattigt barn jag är. Enligt dåtida uttalanden skall hon ha verkat tafatt och kantig och icke gifvit publiken anledning att misstänka, att hon bar inom sig ämnet till en stor sångerska och tjuserska.

Det var i Paris hon slog ut i blom. Porträtten från denna tid visa bilden af en täck och gladlynt ung flicka. Man förstår lätt att hon måste vinna sina pensionskamraters hjärtan och andras med för öfrigt.

Grefvinnan Miranda befecknar själf denna tid som en arbetets tid. Det hade gått henne som det gått andra i hennes predikament: hon hade behöft någon tid för att lära sig hur okunnig hon var och hur nödvändig bildningen. Nu slog hon sig på att läsa; först och främst språk, för hvilket studium hon hade en särskild lätthet, historia, litteratur, allt detta jämsides med den musikaliska utbildningen. Denna leddes af en berömd sånglärare professor Wartel, och det var till honom Christina Nilsson efter tre års studier gick en dag för att omtala en dröm hon haft.

— Jag sade till honom, berättade grefvinnan Miranda, vet ni, jag har drömt så underligt i natt. Jag fick profsjunga för direktör Carvalho på Théâtre Lyrique, och han engagerade mig! Då såg professorn på mig och sade: "vous n'êtes pas bête, mademoiselle, jag skall tala vid Carvalho". Och en förmiddag får jag följa med honom, jag känner igen allting från min dröm, vi ser en man sitta vid orkestern, jag säger: "det är mannen från min dröm." — "Ja," säger Wartel, "det är Carvalho." Jag får sjunga, jag reusserar, Carvalho lofar mig genast debut. Wartel säger: "hon är inte riktigt färdig än." — "Det går bra ändå," svarar Carvalho. Och så skulle jag debutera som Violetta i Traviata af Verdi."

Den stora dagen inföll den 27 oktober 1864, och en särskild rörande historia är förknippad med denna debut. Grefvinnan Miranda berättade den för undertecknad på Gårdsby, jag har däremot icke funnit den i litteraturen om Christina Nilsson. Hon hade på den tiden hvarken hört talas om Dumas eller om hans berömda Kameliadam, som ju är identisk med Violetta i Traviata, och ingen hade sagt den unga debutanten hvad det var för slags kvinna hon skulle inkarnera.

— Det är en ung flicka, som icke får sin älskade, så hade direktören beskrifvit Violetta.

— Bien, sade Christina, då skall jag tänka efter hur jag skulle känna det själf. Och efter den principen sjöng hon och spelade. Hennes Violetta blef icke demimonden, utan en ung flicka, som knäckes af sorg öfver att mista den hon älskar och dör, som en ung oskyldig kvinna dör. Denna Violetta måste ha slagit åskådarna med häpnad, de voro

KLÄDNINGAR

till Kr. 3.50 per styck är väl billigt? Sänd Eder nerfläckade och oanvändbara klädning för kemisk tvätt och prässning till Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet. Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt Kartong.

Modernaste Flnpappersbruk.

Idans textpapper tillverkas af Klippan.

"TROLLFLÖJTEN."

"VIOLETTA"

"NATTENS DROTNING."

vana vid något helt annat, och Adelina Patti på Stora Operan var en Violetta af helt annan typ. Men det tyckes som om den svenska debutanten utan att veta det kommit den verkliga Marguerite Gautier, hvad den yttre illusionen angår, mycket nära. Christina Nilsson hade samme läkare som i lifsliden förebilden till Marguerite Gautier, och efter dödsscenen i sista akten kom han instörtande i debutantens loge, förklarande under strömmande tårar, att denna Violetta låtit minnet af Marguerite Gautier stå upp lifslifvande för hans ögon. I dödsscenen skulle hon hade fullkomligt återgivit den olyckliga Marguerites död, och när hon reste sig ur sängen, spökligt lång och smal, var det som om den verkliga Marguerite än en gång gjort en ansträngning att fly döden och möta sin Armand.

Samtidiga musikkritiker ansågo emellertid icke att rollen lämpade sig för denna "de

"MARGARETA"

nordiska skogarnas dotter". "Hon, som själf är mera drömmande än passionerad", skrifver en af dem, "kunde icke ge i denna skapelse ett rätt uttryck för sin fina och innerliga natur. Hon föreföll besvärad med sitt höjda glas i första scenen vid supén och hade icke den abandon, som behöfdes för att prisa den gnistrande champagnen."

Samme kritiker anser äfven att kurtisansens dräkt icke passade denna "fältens oskyldiga dotter", ett omdöme, som vi dock protestera mot, när vi se den förtjusande bilden af Violetta med krinolin och solfjäder. Det tyckes ha varit först som Nattens drottning i Trollflöjten som "den smärta blondinen med de stålkalla ögonen" verkligen slagit igenom. Christina Nilsson hade nu ett treårigt om än ekonomiskt sedt ganska blygsamt engagemang vid Théâtre Lyrique och fick uppträda i den ena rollen efter den andra.

"HELENA"

"VALENTINE"

"ALICE."

Pellerins Växt-Margarin

ersätter
det finaste mejerismör.

I hvad som rör hennes framgångar från den dagen och tjugufem år framåt, få vi nöja oss med att citera andra, "ty," afböjer grevinnan mina frågor bestämdt, "jag kan inte tala om hvilken succés jag gjort, det vore ridikyllt".

Vi vända oss därför åter till den nyssnämnde kritikern, som nu lagt af sin reservation och berättar att "den 23 februari 1865 lyste vår Nordsljarna med makalös glans... När den unga flickan trädde fram för oss i sin mörka mantel, glittrande af stjärnor, med ett glänsande diadem på hjässan och blixtrande ögon, när vi från grymt leende läppar hörde: "Oui, devant toi, tu vois une rivale!" var effekten storartad." Han talar också "om hennes fågellika röst", om "dessa vågade staccati med sina underbara vibrationer —"

Det synes emellertid, åtminstone gäller det undertecknad, ganska svårt att få en klar föreställning om arten af Christina Nilssons sångliga och dramatiska begåfning. Man vet att hennes stämma behärskade tre oktaver, och att särskildt de höga tonerna voro beundransvärda, det talas om hennes klockrena eller flöjtlika toner, men det är en ofliffredsställande bild, där en levande ton ur ett levande instrument jämföres med en mekaniskt frambringad ton ur ett dött. Om hennes temperament tyckas alla vara så till vida ense, att de berömma hennes stora dramatiska begåfning, men medan somliga mena, att hennes glänsande prestationer härvidlag framgingo ur intelligens och flit, framhålla andra med bestämdhet att hon åtminstone i början spelade konstlöst utan teknik, och att hennes skapelser hade det omedelbaras ljusning. Hon säges lyckas bäst i tragiska roller, men Cherubin i Figaros bröllop skall å andra sidan ha varit en af hennes bästa figurer. Det enda man känner sig viss om är, att hennes begåfning må ha varit intuitiv eller intellektuell, så utöfvade den en stark trollmakt på dem, som blefvo i tillfälle att se och höra henne på scenen. Om hennes utseende vid denna tid ge porträtten den bästa föreställningen.

Ryktena om hennes karriär började nu tränga hem till Sverige: Christina Nilsson, hennes debut, hennes nya roller och framgångar voro ett stående ämne i pariserbrefven från sextioalet. En och annan nöjde sig icke med att beundra henne från parkett och rapportera hem hvad publiken säger om den nya stjärnan, utan besökte henne i det lilla egna hem hon nu skapat i Paris, och där hon som förkläde hade en äldre engelsk vänninna. Christina Nilsson förstod att ta vara på sig själf, nu så väl som tio år tidigare, när hon gaf konserter på småländska landsbygden! — Skildringarna från det lilla konstnärshemmet äro sympatiska, man berömmar värdinnans skönhet, enkelhet och rättframhet, men en bekymrad korrespondent, som funnit henne alltför upptagen af två unga franska vicomter, hvilka gjorde visit samtidigt

med landsmannen, skrifver hem något besviken och kan inte neka sig att låta komma till fosterlandets kännedom, att "den unga divan" hade håll på strumpan.

Till Sverige återvände Christina Nilsson först sommaren 1865. Men redan dessförrinnan hade hon genom en svensk adelsman vid legationen i Paris blifvit af grefve Hamilton erbjuden att köpa sitt fädernehem, torpet Snugge. Föräldrarna brukade då ett annat torp under samma gods, men Christina begagnade sig af anbudet och köpte stället, hvarefter de flyttade tillbaka till Snugge, som nu blef deras hem. Så användes Christina Nilssons första besparingar! Hennes ombud i Sverige blef allt från första stund patron Schander i Växjö. När hon funderade öfver hvem hon skulle vända sig till, när det gällde att på lämpligaste sätt ut-

par af låget och rätt i famn på den gamle. Och den findningsman, som icke fick träffa mademoiselle Nilsson själf, kunde alltid leta upp någon bonddräng, som varit hennes lek-kamrat: "Nog känner ja fäll Stina i Snugge," — och som utan svårighet kunde förmås att berätta den kända historien om hennes barn-dom, för att sluta med att: "Nu hade hon blifvit en så fin mamsell, men kan veta hon kände igen mig ändå vid kyrkan, för hon kom fram å sa: ä' de inte rätt Jonas, sa' hon" etc.

Under detta besök uppträdde ej Christina Nilsson offentligt, hon sjöng endast i Skatelöfs kyrka, när hon bevistade gudstjänsten tillsammans med de sina, och det berättas, att församlingen tystnade och lät henne sjunga psalmen ensam till slut. Men svalan i hatten hade, som någon poetiskt anmärkte, varit en symbol af besökets flyktighet, och snart reste Christina Nilsson åter till Frankrike för att börja arbeta på de nya partier, som hon skulle utföra till hösten.

Efter tre år vid Théâtre Lyrique öfvergick Christina Nilsson till stora operan i Paris och gjorde sin entré som Ophelia i Ambroise Thomas nya opera Hamlet.

Denna roll, som hon själf kreerat, i en opera, hvars framgång hon ensam skapat, är kanske den, som är Christina Nilsson kärast och som hon helst kommer tillbaka till. Ophelias uppgift är sammanfrängd i en enda scen, vansinnighetsscenen, och i denna har Christina Nilsson med sin sång, sin skönhet, sin dramatiska genialitet, åstadkommit den fullkomliga illusion, som försätter åskådarna i hänförelse. "Det är Shakespeares nordiska hjältinna, som plötsligt står framför oss i sin bleka skönhet, med det ljusa håret fallande ner öfver skulderna, med vilda, stirrande blå ögon", säger en kritiker.

Redan vid hennes första inträdande var entusiasmen "allmän, oerhörd och obeskriflig". En kolossal lycka gjorde Nackens polska som den smarte kompositören funnit på att lägga in i Ophelias parti. Om hennes sätt att utföra rollen säger samme kritiker att "hennes Ophelia icke var genomfäkt och genomarbetad, ty hon uppträdde i all sin naturliga enkelhet och däri låg hennes stora charm". Kritikern tyckes ha glömt, när han talar om att hon icke hade något "artistiskt" i sitt uppträdande, att just detta var ett bevis på den största konst. En artistisk Ophelia skulle helt visst icke blifvit kallad en "Shakespeares hjältinna, stigen ur grafven". En annan af de roller, som passade Christina Nilsson fullkomligt, och som hon utförde efter Ophelia var Margareta i Gounods Faust. Vid skapandet af denna roll gick hon helt och hållet sina egna vägar, imiterade ingen af sina berömda föregångerskor i rollen, hvarken Lucca eller Patti.

Hon gjorde Margareta till den unga oskyldiga germanska flicka hon är, därför mötte hon Fausts första närmande med förvåning,

*Här sitter jag ensam och drömmar en dröm
och längtar till hemmet där kärlek så öm
mig följer på stigen warthän jag än går
Gud gifva ett död uti Norden jag far!*

Christina Nilsson de Casa Miranda

september 1913

Christina Nilsson vid hafsstranden utanför sin villa i Menton. Originaldikt af grevinnan för detta nummer.

dela understöd åt slakten, mindes hon en ung handelsman, som brukade ge den lilla Stina russin och annat godt, då hon besökte Växjö. Hon trädde i förbindelse med honom, vänskapen återupplifvades och varade så länge patron Schander lefde. Det är hans dotter, som nu som häradshöfding Johannes Nilssons hustru är värdinna på Gårdsby, sitt forna föräldrahem. Patron Schanders dotterdotter, den unga Christina Nilsson, är grevinnans guddotter.

Christina Nilssons besök hos de sina ägde rum på sommaren. De svenska tidningarna, särskildt hennes hembygds, fingo nu mycket att syssla med och utförligt beskrefs återseendet med far och mor och syskon. En påpasslig findningsman har åt eftervärlden bevarat skildringen af ankomsten till Alfvesta, och berättar hur en ung vacker dam i grå resdräkt och med en svala i reshaten kommer ut på plattformen, upptäcker fadern längst bort bland skaran, som är samlad för att möta, och med ropet: nej se far! hop-

parterade sig till honom och följde honom till rummet. Hon hade varit i Paris och hade varit i Paris och hade varit i Paris...

För hudens vård och ansiktets skönhet

CRÈME SIMON

J. SIMON,
PARIS.

K. ANDERSON

Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

GRATIS

erhåller enhver vid rekvisition min rikt illustrerade praktikalogue med ringmål, med tusentals juvel-, guld- och silfverpjäser illustrerade i värden till miljontals kronor.

KUNGL. HOFJUVELERARE.
JAKOBSTORG 1. REGERINGSG. 19-21.

PORTRÄTT FRÅN YNGRE DAGAR.

I ÅNKEDRÄKT.

ej med indignation eller blygsel, därför var hennes glädje öfver smyckena barnsligt oförbehållsam, ej kokett, därför var hennes kärlek troskyldig och ren och hennes smärta mera djup än vild.

"I fångelsestrid, där kärlek, vansinne och död strida på en bädd af halm, var m:lle Nilsson sublim," skrifver en kritiker. "Med en hänförelse som var nästan öfvernaturlig brusade den passionerade musiken från hennes läppar, stigande till himlen i trefaldig inspiration. Mänsklig röst kan icke göra mera." —

Jag har så utförligt uppehållit mig vid kritikernas uppfattning, för att mina läsare må kunna få någon föreställning om hurudan den Christina Nilsson var, som nu i slutet af sextioalet från Paris drog ut öfver världen.

Hennes första utflykt gällde England, där hon debuterade för Londonpubliken i Violetta. Hon uppträdde vidare i Martha, Don Juan, Trollflöjten och Faust, och som i Paris blef hon mottagen med entusiasm.

Största förtjusningen uppväckte dock Christina Nilsson, när hon förkroppsligade två af den engelska litteraturens hjälffinnor: Ophelia och Lucy, bruden af Lammermoor. Med dessa två figurer, som ju ha en viss lik-

PÅ KONSERTRIBUNEN.

PORTRÄTT FRÅN SENARE TIDER.

CHRISTINA NILSSON

PÅ GÅRDSBY.

hustru, fru Anna Nilsson, född Schander, är dotter till patron Schander i Växjö, en af Christina Nilssons vänner ända från hennes barndom. Makarnas äldsta dotter Christina, en ung flicka på femton år, är grefvinnan Mirandas guddotter. En af våra bilder framställer henne vid den celebra gudmoderns sida. Det Nilssonska hemmet, där ena flygeln står för grefvinns disposition, är rikt på pietetsfullt bevarade Christina-Nilsson-minnen. Där finnes en kopia af den bekanta Opheliaafslan, en porträtbys i marmor och ett stort antal porträtt.

Från Gårdsby är en lagom promenad i vagn till Vik — se bilden å sidan 544 — en vacker villa, som står fullt möblerad för grefvinns räkning, och där en husföreståndarinna håller allting parat för husets härskarinna. Bland de konstföremål, som förvaras å Vik, må nämnas en utomordentligt vacker säng, ett konstverk från rokokotidens Frankrike med utsökta målningar. Utom sin brorson, ägaren till Gårdsby, äger grefvinns flera släktingar i sin forna hemtrakt och en af hennes bröder sitter ännu som brukare af det forna torpet Snugge. Detta är nu delvis förän-

GÅRDSBY EGENDOM, hvarifrån vidstående fotografier denna sommar äro tagna, är belägen i närheten af Norrgårda station på Växjö—Virserum-banan, icke långt från förnämnda stad. Dess omgifningar äro typiska för Smålandsnaturen, där den är som mest leende, och både gårdens utseende och de väldiga träden i alléen och i parken ge ett intryck af vördnadsvärd ålderdom. Egendomsherren sedan några år tillbaka är, som på ett annat ställe i numret omtalas, Christina Nilssons brorson, härads-höfding Johannes Nilsson. Hans

dradt, men ännu finnas kvar utdragssoffan af trä, där Stina låg som barn, slagbordet och gamla klockan, som stod i torpstugan. En bild, som talar för sig själf utan några som helst kommentarer, är den, som togs för flera år tillbaka af grefvinns Miranda och hennes äldre syster Anna Katrina. Man spårar likheten i anletsdrag, trots att de bära stämpeln af skilda öden. Den stundande 70-årsdagen blir nu en anledning för släkten att samlas å Gårdsby kring sin mest namnkunniga medlem, som dock aldrig af något låtit hindra sig att uppehålla sambandet med de sina.

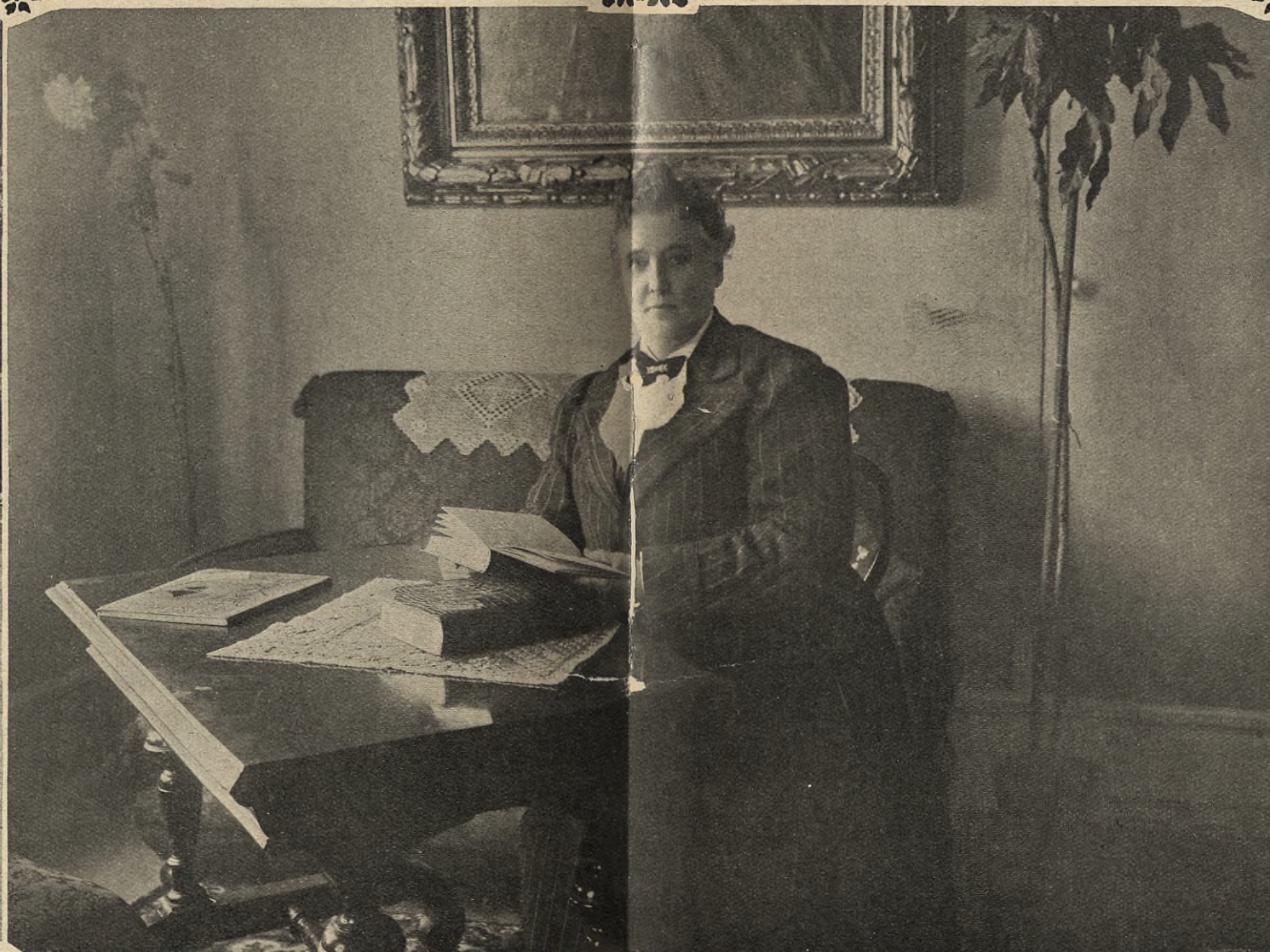
GUDMOR OCH GUDDOTTER.

DE BAGGE SYSTRARNA.

PÅ HEJWÄG FRÅN PROMENADEN.

GREFVINNS DE CASA MIRANDA. NYASTE PORTRÄTTET.

UNDER VÄRDTRÄDET.

het med hvarandra, skall Christina Nilsson ha stadfast sin stora popularitet i England. År 1869 gjorde hon en rundresa till Englands förnämsta släder, en sommartur, som renderade henne en liten förmögenhet. År 1870 lämnade Christina Nilsson kejsardömets Paris för att aldrig återse det. När hon kom tillbaka efter en turné i Amerika, som var ett triumftåg, var det lysande Paris, som hon lärt känna, och om hvilket hon ännu talar med hänförelse, förvandladt, den kejsarliga familjen, hvars särskilda gunst hon njutit, borta, och ett sköfladt Paris med annan luft och annan styrelse mötte henne.

Det var då hon blef inbjuden att besöka den landsflyktiga kejsarliga familjen i Chislehurst.

— Jag fann kejsaren så förändrad, att jag hade lust att gråta, berättar grefvinnan Miranda. När vi ällit, bad kejsaren mig att sjunga. Det var inte alltid jag sjöng på anmodan, hvem det än var, som bad mig, säger grefvinnan med en liten knyck på nacken, det kunde hända att jag inte hade lust strax efter jag fått min middag. Men då sjöng jag naturligtvis, och jag började med "Connais-tu le pays?" När jag slutat satt kejsaren med tårfulla ögon, så bad han mig sjunga några franska visor, och han grät. Det var sista gången jag såg honom, han dog snart. Ack, det var en aimable man, kejsaren, och kejsarinnan var très gentille, ah, très gentille!

År 1872 vigdes Christina Nilsson i Westminster Abbey i London vid växelagenten Auguste Rouzaud. Enligt historien, hvilken jag dock ej fått bekräftad af grefvinnan Miranda själf, skulle den unge fransmannen sett m:lle Nilsson redan i pensionen i Paris, där hans syster var hennes kamrat, och det var en mångårig trogen kärlek, som nu fick sin belöning. Hurusomhelst, bröllopet var ett af de mest uppmärksammade under säsongen i London, och stora människoskaror åsågo detsamma. En teckning i en samtida illustrerad tidning visar den unga blonda bruden i slöja och oranger vid armen af sin brudgum, en mörk, vacker ung man med vekt uttryck. Svenske legationssekreteraren, greve Stenbock, förde bruden till altaret, representerande fader Jonas i Snugge, och Englands mest lysande aristokrati var antingen närvarande vid bröllopet eller gaf presenter: allt ett bevis på i hvilken grad Christina Nilsson förstått att tillvinna sig bevägenhet, icke blott på scenen, utan äfven genom sitt privata uppträdande, sitt enkla naturliga sätt, sin klanderfria vandel. Åren 1872—73 sjöng Christina Nilsson — m:me Rouzaud — i Petersburg och Moskva. Hänförelsen öfver henne var, det synes redan onödigt att påpeka, oerhörd och tog sig nästan barnsliga uttryck. När hon skulle lämna Petersburg, presentade henne publiken en genom subskription åstadkommen ring med en diamant, en symbol af de tårar, som fälldes vid hennes afresa, tårar lika äkta, om än mindre dyrbara. Vid ett annat tillfälle, jag vill lämna osagdt, om det var i Moskva eller Petersburg, fick hon ett smaragd Halsband af publiken, och änkekejsarinnan, som fått reda på undersåtarnas planer, lät göra och skänka henne ett par örhängen för att fullända garnityret. En adress, undertecknad af bl. a. Rysslands mest kända namn, som i bevakande ordalag bad henne återvända till Ryssland, hade väl också sin verkan, ty hon kom senare tillbaka till sin trogna ryska publik. Från hennes vistelse i Moskva berättas en episod, hvars sanning

jag dock inte kan konstatera. Berättelsen, som förekom i någon samtida svensk publikation, är hällen i novellistisk form och skildrar hur m:me Rouzaud tillsammans med en polsk väninna beslöt att deltaga i en björnjakt, hur hon skaffade sig en jaktträkt, bestående af en lifrocksliknande, kort klädning af mörkgrönt tyg med vida kosäckbyxor, stöfletter och strelizmossa samt gaf sig åstad. Då Rouzaud ville varna sin maka för det våghalsiga äfventyret, skulle hon ha svarat: sois tranquil, je defendrai ta vie precieuse. Det behöfver väl icke tilläggas, att hon sedan utmärkte sig för tapperhet och skjutskicklighet och besegrade äfven björnen.

År 1874 var Christina Nilsson åter i Amerika, och 1876 sjöng hon i Stockholm för första gången, och "icke för tidigt", sade svenskarna, som kände sig en smula åsidosatta. Hon uppträdde nu som Margareta i Faust, Valentine i Hugenerna och Mignon och vann allas hjärtan, så att hvarje missnöje försvann. Christina Nilsson-feber började nu gå, och tidningarna voro fulla af Christina

Christina Nilsson med styfdotter och måg, grefven och grefvinnan de Casa Miranda.

Nilsson-intervjuer, anekdoter o. s. v. Därefter for hon att intaga Tyskland och Österrike. Hvad tyskarna beträffar, så voro de icke fullt så disponerade att uppskatta henne, då hon aldrig lagt band på sin kärlek till Frankrike, men wienarna föllo genast till hennes fötter.

Jörgen, som då var i Wien och skref korrespondenser till Dagens Nyheter, har gett en mycket betecknande liten skildring från det Nilssonska besöket. Han sitter en afton på parkett före föreställningens början, då en herre vänder sig till honom och säger: hör nu, min herre, som är svensk och således half landsman till m:me Rouzaud —

— Hel landsman, svarar Jörgen stolt.

— Nå godt, men ni kan väl säga mig, om de här historierna att den berömda sångerskan skulle vara en torparflicka, som sprungit barfota och sjungit på marknader, äro sanna, eller om det är bara en reklam, som hennes impressario låtit sprida ut? — Den historien känner hvarje barn i Sverige. — Å, är det möjligt, fortsätter wienaren tviflande, hon umgås ju med furstinnan Metternich och

ärkehertiginnorna och bjudes i de bästa familjer. — I så fall, svarar Jörgen, är äran på deras sida och icke på hennes!!

Jörgen skildrar äfven en dramatisk händelse, som kunde ha kostat sångerskan lifvet. I något af sina parastycken hade hon vid dödsscenen råkat komma så långt fram, att hon hade hufvudet utanför ridån, och när den sänktes, hotade den att falla rakt öfver hennes hals. Hvarken maskinisten eller Christina Nilsson anade faran, men i salongen utbröt panik, Christina Nilsson hörde skriken och hade nog sinnesnärvaro att i sista stund flytta hufvudet, så att ridån föll öfver skuldran. Hon räckte nu upp båda händerna och tog med dem emot den tunga ridån, hvilken hon höll på raka armar, tills maskinisten blef varskodd och befriade henne. Men hvad behöfdes mera för att populariteten skulle öfvergå i dyrkan?

Under en af Christina Nilssons föreställningar öfverraskades wienarna af att se sin kejsarinna i den kejsarliga logen, och en dag blef m:me Rouzaud befalld till kejsarinnan Elisabeth.

— Jag har hört så mycket talas om er af min syster, drottningen af Neapel, sade kejsarinnan, när hon kom in och bedt om ursäkt, emedan hon på grund af illamående var klädd i morgonrock, och därför tyckte jag att det var roligt att få se er själf.

— Furstliga personer skall man ju alltid låta fråga, säger grefvinnan, när hon berättar historien, men kejsarinnan var så blyg, så jag väntade inte på hennes frågor utan berättade allt möjligt om artistlifvet, om mina resor, om min barndom, allt hvad jag kunde hitta på. Jag väntade förgäfvat att hon skulle resa sig till tecken att jag skulle gå, men då hon inte gjorde det, reste jag mig själf — fast det får man inte göra — och sade: jag fruktar att jag tröttnat ert majestät. — Nej, visst inte, sade hon, berätta mera, jag har hört af min syster, att ni skall vara ett godt barn, och nu ser jag att ni är det. Hvar på jag fick slå mig ner igen och prata om allt hvad jag kunde hitta på, och kejsarinnan var riktigt upplifvad till slut. "Quelle belle vie", sade hon till mig, innan vi skildes.

Denna lilla historia är nog mycket betecknande för Christina Nilssons sätt att umgås med de fursliga personer, med hvilka hon kom i beröring. När man talar med henne, märker man snart hur godt hon känner till hela den generation af fursliga personer, som gick före den nuvarande. Kungliga personer äro ju gärna amatörer på ett eller annat instrument, ofta skickliga sådana, eller sjunga de själfva eller komponera. Det var då naturligtvis ett stort nöje för dem att få ackompanjera den stora sångerskan på sitt älsklingsinstrument vid förtroliga musikafningar, att höra henne sjunga, att med henne få pryda sina musikaliska soaréer. När därtill kommer, att hon var vacker, behaglig, orädd och snarfyndig, så kan man lätt förstå att hon snart blef en favorit. Hon var, som hon själf säger "alltid bonne enfant, men" — mycket karaktäristiskt: "jag har alltid vetat när bonne enfant bör stanna".

När hon vid afresan från Petersburg delade ut sitt porträtt åt sina artistkamrater, kom plösligt tsaren i bakom scenen och frågade: nå, får inte jag ett också? — Jo, sade Christina Nilsson, som visste att tsaren var föga gifmild med sina porträtt, om jag får ert, sire. Och hon fick det. När nuvarande änkekejsarinnan ville skänka henne sitt porträtt, sade hon: Ers majestät, skrif ert namn, men skrif Dagmar! Och kejsarinnan Maria

Kobb's Hongkong Thé

är den mest omtyckta thédryck.

Till salu i alla finare speceriaffärer.

IDUNS KOKBOK

AF

ELISABETH ÖSTMAN

är den bästa kokbok för det svenska hemmet. - - - -

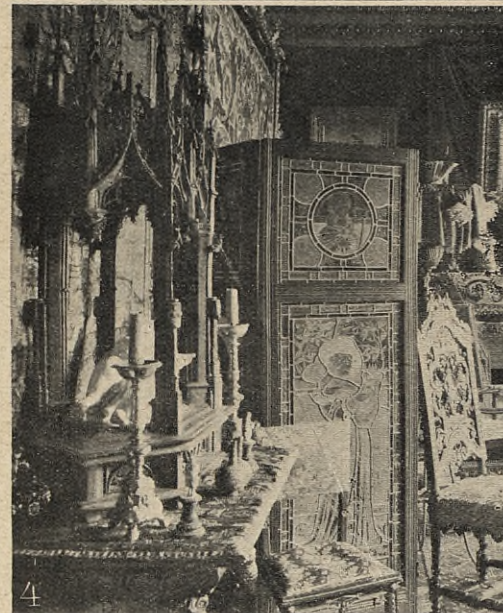
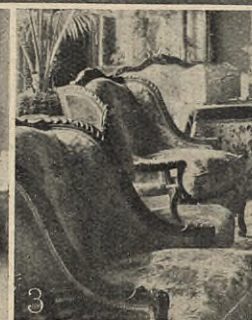
På mindre än 2 år har den utgått i öfver 25,000 ex. - Pris: Kr. 5:50 inb.

Christina Nilssons hem

GREFVINNAN MIRANDAS HOTELL I Paris är utförligt beskrivet i Lidun redan år 1895. Det är, som våra bilder 2-5 visa, ypperst praktfullt inredt med en mängd konstföremål och kuriosa, hufvudsakligast från äldre tider. En stor samling af porträtt från furstliga personer, lagerkransar och andra minnen från sångarårens triumfer, ge rummen deras individuella anstrykning. Sedan den stora öfversvämningen i Paris för några år sedan — bild 1

i Paris och Menton

framställer just grefinnan utanför sitt hotell under öfversvämningen — har hon lertid ej besökt sitt Parishem, utan delat mellan Sverige och sitt Château i Menton, bilderna 6-9. Detta senare är beläget i en vacker park ett par hundra meter från italienska gränsen. Den yngre grefinnan Miranda, åt hvilken öfverinsendet af hushållet och tjänarstaben är anförtrodd, ägnar för öfrigt en stor del af sin tid åt sitt intresse åt en praktfull kollektion af exotiska fåglar, som äro hennes synnerliga favoriter.

A. SELANDER & SÖNER,
GÖTEBORG & STOCKHOLM.
Den som anskaffar möbler, utan kostnadsförslag från oss, går kanske miste om just det, som skulle passat honom bäst.

40-årig erfarenhet som en af de förnämsta möbelfirmor i landet hafva
KONSTNÄRLIGT SKOLAD LEDNING.
BINDANDE GARANTI FÖR
FÖRSTKLASSIGT ARBETE.

För STOCKHOLM:
Särskild MÖBELARKITEKTBYRÅ
med profutställning, Norrmalmstorg 18.
Föreståndare: **Sigge Almén.**

het med dorovna smålog och skref mycket riktigt ha svenska flicknamn på porträttet. Ar 1866 men om man tror, att Christina Nilsson förnämmer ett oafbrutet nöjeslif, så misstas man rade mycket. Hennes dyrbara röst, i sig en lär förmögenhet, värd miljoner, måste vårdas på ris omsorgsfullaste, och för att stå ut med det ansträngande reselivvet, hvilket dock triumföade henne, måste hon iaktta nödig hvila och undvika alla ansträngningar. De dagar lär hon skulle uppträda, måste dagordningen hänföra särskildt sträng liksom dieten, hon mot- tog inga besök, gjorde endast en promenad med sin man eller en väninna, och hvilade sig därpå, till dess det blef tid att fara till teatern. På grund af sitt rationella lefnadssätt lyckades hon också hålla sin röst och sitt utseende uppe, så att hon ännu 1889, då hon tog farväl af artistlivet, hade kvar sin trollmakt öfver publiken.

Ar 1881 kallades hon af kung Oscar, som förde till hennes ifriga beundrare, till Stockholm för att med sin sång illustrera en gala-föreställning å operan, som gafs med anledning af det nuvarande konungaparets förmälning. Hon uppträdde då som Margareta i Faust.

Redan följande år blef hon änka efter ett tioårigt äktenskap. Hennes man hade vid en renningkris förlorat sin förmögenhet, spänningen, de fruktlösa försöken att rädda och återvinna hvad han förlorat, blefvo en förhård press på hans nervsystem, och hans förstånd blef förvirradt. Kort därpå dog han. Christina Nilssons sorg var stor, och hon anför detta skede i sitt lif som det, som hårdast pröfvat hennes glada mod och tillförsikt. Rykten gingo att hon skulle ha förlorat sin förmögenhet i samband med mennens spekulationer, detta var emellertid icke fallet, ehuru hon gjorde en del förluster, som kunnat vara kännbara nog för den, som icke likt Christina Nilsson kunde förljåna en förmögenhet på en turné. Som änka fortsatte hon sitt reseliv ännu i fem år, hvarunder hon äfven gästade Sverige år 1885. En god föreställning om hvilket intryck Christina Nilsson gjorde under de senare åren af sitt konstnärskap ger en recension af numera professor Karl Valentin, publicerad i en Göteborgstidning på hösten 1885.

— — Det är hon själf — en ståtlig imponerande figur, där är hennes kända anlete, strålande af lif och fägring med sin äkta nordiska typ, med sina intelligenta drag och sina själfulla ögon. Hon är klädd i de svenska färgerna, gnistrande ädelstenar smycka den vackra halsen, bröstet är prydt af juvelupfattade ordnar och medaljer. Hon skrider långsamt och värdigt fram — trygg, som den som är viss om och van att hyllas — under det att dånande handklappningar hälsa henne — — När recensenten kommer till hennes sång, märker man att han är både charmerad och chockerad. — "Hon vågar att i konsertsalen införa dramatiska rörelser och sceniskt minspel," heter det i kritiken, "vågar försöket att komma åskådaren att glömma frånvaron af dekorationer och kostymer. Det är ej endast gesterna och minerna, som äro dramatiska: valet af föredragsstycken, hela föredraget, hennes röst själf är dramatisk. Utförandet och uppfattningen af tonsättningarna, och det sätt på hvilket hon återger hvad tonsättaren nedskrifvit, är själfständigt, ibland själfsvåldigt, någon gång rent af nyck-

fullt eller beroende på ögonblickets ingivelse. Men det är alltid konstnärligt och personligt. Rösten är underbart ungdomlig, den har förmåga att ge uttryck åt alla skiffande känslor, att smeka med ljuf klang eller välla fram med förvånande styrka."

Detta var sista gången Christina Nilsson uppträdde i Sverige. Ar 1887 gifte hon sig i Paris med spanske understatssekreteraren Don Angel-Ramon-Maria Vallejo y Miranda, grefve de Casa Miranda, som hans hela namn lydde, och följande år tog hon afsked af publiken. Detta berodde icke blott därpå, att grefve Mirandas charge icke tillät honom att ha en hustru, som uppträdde offentligt, utan äfven på att Christina Nilsson ansåg sig ha fått nog af lifvet som sångerska.

— Jag ville icke, sade hon till mig, återkomma till platser, där man kände mig förut, och spela mina gamla roller, och veta att man sade om mig: "hon är inte ung mera, icke så smärt, icke så inlagande, som när vi hörde henne för så och så många år sen. Christina Nilsson har haft sin bästa tid". Dessutom var jag nöjd med hvad jag haft af framgång och hyllning, jag hade fått nog.

Det är intet tvifvel om att icke Christina Nilsson till fullo uppskattat lyckan att kunna lägga publiken för sina fötter, hvar hon kom, icke tvifvel att hon icke glädt sig åt triumfer, sociala framgångar, och åt allt det, som rikedom kan skänka den, som förvärfvat den. Men nu hade hon haft nog, utan saknad drog hon sig tillbaka och visade därvid samma klokhet vid avslutandet af sin karriär, som vid skapandet och fullföljandet af densamma. Vid hennes afskeds-konsert i London var Albert Hall — Londons största konsertlokal — fylld till trängsel af en briljant publik, som inneslöt medlemmarna af den kungliga familjen. "Ett af den underbara aftonens största ögonblick," skrifer ett ögonvittne, "var när madame Nilsson sjöng så som endast hon kunde sjunga 'Angels ever bright and fair'. En ljudlös tystnad lade sig öfver salen, när de ljufva tonerna, än patetiska, bevekande, än skälfvande af stark rörelse, klingade ut öfver auditoriet med en fullkomning, om hvilken man undrade, om den kunde uppnås eller öfverträffas... Hennes sista sång efter många dakapon och efter applåder, som aldrig ville laga slut, var en svensk folkvisa". Ännu en gång, den sista, uppträdde emellertid Christina Nilsson offentligt, och det var åter i Albert Hall år 1891 på en konsert till förmån för en sångarkamrat Sims Reeves, som väl efter den kvällen kunde välbärgad dra sig tillbaka.

Under de närmast följande åren lefde grefven och grefvinnan Miranda dels i Spanien,

dels i sitt hotell i Paris. Grefvinnans hufvudsakliga nöjen bestodo i att ägna sig åt sitt hem och att samla konstskatter för dess prydnad. Hon äger också ytterligt dyrbara samlingar af taflor och möbler: Watteau är särskildt rikt representerad i hennes galleri. Ett kärt sällskap var henne, och är ännu, hennes styfdotter, grefvinnan Rosita de Casa Miranda. Hon är gift sedan 1901 och hon och hennes man äro en del af hushållet i Château Valaya, i Menton, grefvin-nans vinterhem.

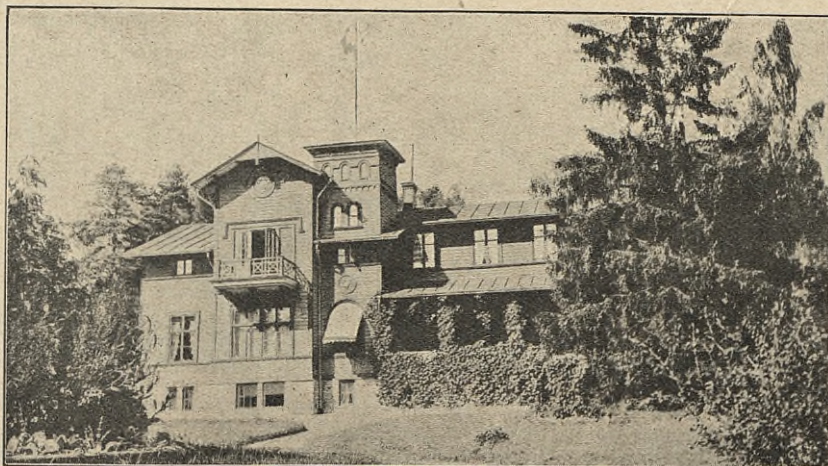
Sedan grefvinnan Miranda drog sig tillbaka från sin konstnärliga verksamhet och särskildt efter mennens död ha hennes resor till hemlandet blifvit regelbundna, och hennes besök sträcka sig nu alltid öfver sommaren. Hennes kosa ställes då regelbundet först till Gårdsby, som äges af hennes brorson, häradshöfding Nilsson, och där "faster Christine" som kär och hedrad gäst tillbringar några veckor. Under högsommaren vistas hon sedan flera år tillbaka i Loka. Innan hon återvänder till Södern, tillbringar grefvinnan någon månad på Vik, ett litet vackert ställe, omgifvet af en lummig park, som sträcker sig ner till Helgasjön. Den lilla fridfulla gården är af grefvinnan bestämd att efter hennes död bli ett ålderdomshem för sångartister.

Det var, som nämnt, på Gårdsby, jag hade nöjet att få sammanträffa med grefvinnan Miranda och höra henne själf berätta de episoder ur sitt lif, som jag nu sökt foga samman med de biografiska uppgifter den samtida pressen gifvit.

— Och, sade grefvinnan till sist, sedan hon talat om sitt sista uppträdande, sitt giftermål, sitt hem i Menton, maintenant, je suis parfaitement heureuse, je suis indépendante, j'ai ma propre fortune, je sais m'amuser tranquillement. Jag spelar min bridge, fortsatte hon och kom öfver till svenskan tillbaka, jag har min korrespondens, jag läser ett memoarverk, jag kan ha roligt af en 25-öresbok, och så — gör jag möbler! Å, ni måste se mina möbler, tillägger hon med ett muntert leende, vänta, så skall jag hämta dem.

Om ett ögonblick är hon tillbaka med en liten träask, och nu radar hon med en mästares stolthet upp några små möblemang, där hvarje pjäs endast är ett par tre centimeter hög. Det är en sal, en sängkammare, ett förmak och ett bibliotek, alltsamman ytterligt prydligt och väl skuret i trä. Med lysande ögon, glad som ett barn öfver sina händers verk, visar grefvinnan på de små konstverken, ordnar dem i grupper, talar om hur roligt hon hade under arbetet, att hon gjort ännu ett möblemang som hon skänkt drottning Victoria i julklapp.

Det tycks mig lämpligast att lämna Christina Nilsson här, efter det vi följt henne från torparstugan i Snugge, lämna henne här, bland de sina, bland brorsbarn och deras barn, i sitt kära Småland, ungdomlig, glad och kry, medan hvilan efter en lifsgärning, som spridt mer glädje än de allra flestas, fylles ut af stillsamma nöjen och tidsfördrif, sådana, som man kan vända sig till, då man har fått nog af dem som stora världen erbjuder en af sina gunstlingar.

Christina Nilssons sommarställe Vik vid Helgasjön.

